

LÄÄNE-HARJU VALLALEHT

AUGUST 2025 | NR 6 (82) | WWW.LAANEHARJU.EE | LAANEHARJUVALD

Lääne-Harju vald hoidis lippu kõrgel laulu- ja tantsupeol „Iseoma“

Laulu- ja tantsupidu toimus tänavu 3.–6. juulil, tuues XXVIII laulupeo, XXI tantsupeo ja rahvamuusikapeo raames Tallinna linnaruumi hinnanguliselt ligi 200 000 inimest. See muljetavaldav osalejate ja pealtvaatajate hulk näitab ilmekalt, kui sügavalt on see traditsioon eestlaste südames juurdunud – tegu pole pelgalt kultuurisündmuse, vaid rahvusliku ühtekuuluvustunde kandjaga.

Huvitav fakt kogu ürituse juures oli aga see, et keskkonnaagentuur paigaldas esmakordselt Tallinna lauluväljakule ajutise sadememõõtja, et mõõta sajuhulka millimeetri täpsusega. 5. juulil kell 9 kuni 6. juulil kell 21 sadas lauluväljakul kokku 28 mm. Võrdluseks oli juulikuu sademete norm 82 mm ehk lauluväljakul sadas 36 tunniga maha 35% juulikuu sajunormist. Vaatamata tugevast vihmast, valitses peol rõõmus meeleolu ja hea tuju ning Lääne-Harju vald hoidis laulu- ja tantsupeol lippu kõrgel.

Laulu- ja tantsupeo ettevalmistused

Pelgalt kohale minemisest ei piisa, kõigele sellele eelnes kuudepikkune töö ja vaev – harjutati laule, õpiti samme ning nähti hulgaliselt vaeva, et saaksime olla oma vallas enda üle uhked. See on suur panus meie kultuurielu rikastamisele.

Lääne-Harju vallast osalesid laulu- ja tantsupeol:

- Laulasmaa kooli 3. klassi rahvatant-surühm, juhendaja Ave Tuumalu.
- Laulasmaa kooli mudilaskoor, juhendajad Mall Türk ja Piret Arikainen.
- Laulasmaa kooli poistekoor, juhendajad Mall Türk ja Piret Arikainen.
- Laulasmaa kooli lastekoor, juhendajad Mall Türk ja Piret Arikainen.
- Lahepere kultuuriseltsi naisrahvatant-

Rivitrummi tüdrukud ning juhendaja Riina Rüütelmaa.

FOTOD: MARJU PIIRIMÄGI

surühm Lahepere Lained, juhendaja Age Leedo.

- Lahepere kultuuriseltsi segarahvatant-surühm Lahepere Lained, juhendaja Kaia Kärner.
- Lahepere kultuuriseltsi rahvamuusikaansambel Möllav Meri, juhendaja Tiina Savisaar.
- Laulasmaa segakoor, juhendajad Mall Türk ja Piret Arikainen.
- Padise segakoor, juhendaja Marge Matson.
- Paldiski segakoor, juhendaja Oliver Povel.

Rongkäigul aitasid meie kohalolekut võimsalt kuuldavaks teha Lääne-Harju muusika- ja kunstide kooli trummarid. Rivitrummi tüdrukuid juhendas Riina

Rüütelmaa ning nende silmapaistvad kostüümid valmisid meie andeka õmbleja Larissa käe all.

Laulu- ja tantsupeo kogemusi ja mõtteid jagasid meiega Laulasmaa kooli direktor Kadi Mäekuusk, Laulasmaa segakoori liige Anu Krabo ning Lahepere kultuuriseltsi rahvamuusikaansambel Möllav Meri, kelle juhendajaks on Tiina Savisaar.

Laulasmaa kooli direktor Kadi Mäekuusk

Meie kooli esindasid 3. klasside tant-surühm ning kolm koori: mudilaskoor, lastekoor ja poistekoor.

Tantsijate sammud aitas paika sättida õpetaja Ave Tuumalu. Lauljate hääled

JUHTKIRI

Ise oma inimesega

Age Leedo

Lahepere kultuuriseltsi
naisrahvatantsurühma
Lahepere Lained juhendaja

Selle suve laulu- ja tantsupidu kandis pealkirja „Iseoma“ – sõna, mis ei ole juhuslik. See tähendab midagi, mis on oma, olemuslikult kuuluv, seesiselt seotud. Olen viimased 16 aastat olnud osa Lahepere kultuuriseltsist – kogukonnast, mis hoiab ja kasvatab kultuurielu otse Laulasmaa südames. Tänavusel laulu- ja tantsupeol esindasid Lääne-Harju valda kõik meie kollektiivid: nais- ja segarahvatantsurühm, segakoor, rahvamuusikaansambel ning torupillimängija. Rahvakultuuri hoidmine pole minu jaoks ammu enam lihtsalt hobi – see on viis hoida alles iseennast ja luua päris sidet inimestega, keda ühendab rohkem kui vaid ühised proovid.

Mind on alati paelunud küsimus: miks me seda teeme? Miks tantsib keegi sadu tunde, et lõpuks vihmas või päikeses murule astuda? Miks laulavad tuhanded inimesed lauluväljakul hingestatult laule, mille sõnad on mees justkui sünnist saati? Vastus on lihtne ja samas keeruline – see on kuuluvus. Mitte ainult rahva, vaid inimeste, kogukondade, sõprade ja iseenda juurde.

2025. aasta laulu- ja tantsupidu näitas taas, et meie identiteet ei ole ainult ajalugu. See elab ja hingab siis, kui me seda loome. Kui noor tantsija haarab vanema käe, kui murdekeel seguneb ühislauluks, kui igast väikesest paigast tulevad inimesed kokku ja ütlevad: „See on minu Eesti.“ Üheskoos olemine, laulmine, liikumine – see on elus rituaal, mis kinnitab, et me ei ole oma mures ega rõõmus üksi.

Igaüks, kes sel peol kas esines või kaasa elas, teab, et midagi liikus. Midagi väga isiklikku ja samas sügavalt ühist. See on tunne, mis jääb meelde ka siis, kui pidu on läbi, sõnad vaikinud ja rahvarõivad kapis. See jääb meisse. See loob meid. See kinnitab, et me kuulume – iseendasse ja üksteisesse.

Meie väikestes valdades, küldes ja seltides sünnib see igapäevane kultuur, millest lõpuks kujuneb suur pidu. Ja selleks, et see säiliks, peab keegi olema see, kes alustab. Kes kutsub, õpetab, viib kokku. Mina olen olnud see inimene ja kindlasti oled sinagi.

Aitäh kõigile, kes laulavad, tantsivad, õmblevad rahvariideid, teevad proove, toetavad, kuulavad ja hoiavad. Teie kaudu elab see, mis on tõeliselt iseoma. ●

panid helisema õpetajad Mall Türk ja Piret Arikainen.

Peopäevad algasid juba ammu enne suurele platsile jõudmist – proovipäevad olid pikad ja väsitavad, ent täis elevust ja rõõmsat sagimist. Lapsed harjutasid päikeselõõsas ja vihmas, tuules, tolmus ja poris – ikka naeratus näol ja silmad säramas. Laulud, sammud ja ühine teekond sidusid lapsed üheks sõpruskonnaks, kus iga hää ja samm said osaks suurest tervikust.

Kui kätte jõudis lõpuks kauaoodatud esinemispäev, oli süda täis uhkust – lauluväljakul ja Kalevi staadionil kõlasid Laulasmaa laste hääled ja tantsusammud. Sirge seljaga, naerusuised tantsijad hoidsid üksteisel käest ja liikusid platsil enesekindlalt ja ühtse hingena. Lauljad andsid igasse nooti killukese oma südamest, luues hetki, mis jäävad meelde kogu eluks.

Rongkäik oli eriline – sammusime vihmas koos tuhandete teistega, lipud lehvisid ja laulud kõlasid. Teekonna ääres lehvitasid vanemad, õpetajad kui ka sõbrad – paljud tulid rongkäigule kaasa elama ja meie lauljaid-tantsijaid ergutama.

Suur tänu kõikidele õpetajatele ja lapsevanematele, kes olid kogu pika

ettevalmistuse ja pidupäevade jooksul meie laste kõrval – saatjad, toetajad, rõõmude ja murede jagajad. Samuti täname kõiki neid, kes rongkäigu ääres soojade pilkude, lehvituste ja hõigetega süstisid lastele energiat.

Laulu- ja tantsupidu on midagi enam kui laulud ja tantsusammud – see on koosolemine, kuulumine, juurte ja südame hoidmine. See on meie oma – iseoma. Laulasmaa kooli lapsed näitasid, kui võimsalt suudab ühe kooli suur süda laulda ja tantsida.

Peost saime osa koos Lahepere kultuuriseltsi naisrahvatantsurühma ja segarahvatantsurühma, rahvamuusikaansambli ning Laulasmaa segakooriga. Olime justkui üks suur pere.

Laulasmaa laulab ja tantsib – alati ja ikka koos!

Laulasmaa segakoori muljed, Anu Krabo

Laulasmaa segakoori jaoks oli see esimene kord osa võtta suurest laulupühast. Kolm aastat tegutsenud kooris laulab 45 hingega liiget ning koori juhatavad dirigendid Piret Arikainen ja Mall Türk.

Laulupeol osalesime pidulikult rahvariides – tänavuse vihma ja ja-

Laulasmaa kool laulu- ja tantsupeol.

Juunikuus **sündis** vallas 9 last – 3 **poissi** ja 6 **tüdrukut**. Suri **8 inimest**.

Valda **saabus** kokku **87 uut** elanikku ja **lahkus** vallast **85 inimest**.

Kõige rohkem **suurenes** elanike arv **Laulasmaal** – 7, **Ohtu külas** 6 ja **Rummu alevikus** 5 inimese võrra.

Enim **lahkuti Paldiski** linnast – 11 ja **Klooga** alevikust – 4 inimest. Valla elanike arv on seisuga 1. juuli 2025 kokku **13 822** elanikku.

hedusega olid need ainuõige valik. Suur tänu meie sponsorile Jüri Käole, kelle toetusel saime soetada uhiuued Harju-Madise rahvarõivad. Rongkäigus astusime uhkelt ja väärikalt just neis, kandes endas meie kandi pärandit ja ühtsustunnet.

Laulupeoaasta tõi Laulasmaa segakoorile rohkelt tööd ja pühendumist. Tavapärastele proovidele lisandusid igakuised laulupäevad ja lisaharjutused, kuid see kõik tasus end kuhjaga ära. Saime osa peost, mis oli rõõmus, vaheldusrikas ja täis kauneid muusikalisi elamusi ning ootamatuid, südamesse jäävaid hetki.

Eriti eredalt jääb meelde „Ta lendab mesipuu poole“ teine esitus, mille dirigent Hirvo Surva otsustas teha *a cappella*’s.

See võimaldas lauljatel laulukaare all tõeliselt kuulda, kuidas kogu väljak publikuga kaasa laulis – hetk, mis jäi kõlama mitte ainult õhus, vaid ka hinges. See oli tõepoolest imeilus.

Samuti tegi südame soojaks spontaanne „Laul Põhjamaast“, mida juhendas tänavuse laulupeo kunstiline juht Heli Jürgenson. See oli kaare all välja hüütud soovilugu, ilma igasuguse eelneva harjutamiseta, ometi lauldi sedagi mitmehäälselt – see näitab, et eestlased on laulurahvas.

Lahepere kultuuriseltsi rahvamuusikaansambel Möllav Meri, juhendaja Tiina Savisaar

16-aastane Möllav Meri läbis kõik

proovid ja ettemängu ning pääse suurele pillipeole sai lunastatud. See oli meie teine suure peo pidu ja rõõm on lõputu.

Laulu- ja tantsupidu „Iseoma“ jääb Lääne-Harju valla esinejatele meelde kui suur, südamlik ja inspireeriv kogemus. Iga proov, vihmane päev, naeratus ja laulukaare all kõlanud noot kandsid endas midagi enam kui lihtsalt etteaste – need hetked olid osa millestki suuremast ja ühendavast.

Aitäh kõigile, kes sellel teekonnal kaasa käisid – juhendajatele, vallavalitsuse ametnikele, esinejatele, peredele ja toetajatele, kes kõik ühel või teisel viisil olid osaks sellest suurest sündmusest. ●

Laulasmaa segakoor.

FOTO: ERAKOGU

Paldiski segakoor laulu- ja tantsupeo rongkäigus.

Padise segakoor laulu- ja tantsupeol.

Lääne-Harju valla päev kutsub taas kokku!

30. augustil toimub taas Lääne-Harju valla päev – päev täis koosolemist, kohalikke maitseid ja muusikalisi elamusi. Vallapäevast on saanud traditsioon, mis ühendab eri põlvkondi ja kogukondi.

Päevane programm algab juba kell 12

Suur lava saab koduks meie valla enda kultuurikollektiividele – koorid, tantsurühmad, pillimehed ja bändid toovad lavale hääle, liikumise ja energia. See on päev, kus meie oma inimesed säravad.

Samal ajal toimub Lääne-Harju liikumissarja viimane etapp – jooksjad, kõndijad ja liikumise sõbrad, pange tossud valmis! Registreeri ennast jooksule: lhjooks.ee. Lisaks toimuvad ka teised erinevad sportlikud mõõduvõtmised ja võistlused, mis pakuvad põnevust nii osalejatele kui ka kaasajelajatele.

Üks õige vallapäev ei saa mööduda ilma laadata ja ei möödugi. Laadal saab nautida käsitööd, maitsta kodukandi toitu ja toetada oma valla tegijaid ja ettevõtlikke inimesi.

Laste ja perede rõõmuks on avatud huvitegevuse minimess, kus tutvustavad ennast ja enda tegemisi meie piirkonna huviringid ja vabaajakeskused. Just paras aeg saada teada, mida kõike uut sügisel proovida saab – olgu selleks muusika, rahvatants või kunst. Terve päeva lõbustab lapsi ka tasuta karussell!

Õhtu programm algab kell 19 pika laua piknikuga

Juba traditsiooniline pika laua piknik, kus sätime valmis 100-meetrise laua – tule pere ja sõpradega, naabri või ämmaga, kõik on oodatud. Võta kaasa oma piknikukorv, telli

Loode-Eesti toidu parimatest paladest kokku pandud piknikukarp või soeta kohapealt hõrgutisi meie piirkonna tublidelt tootjatelt ja toitlustajatelt.

Ühises lauas saavad kokku maitseid, jutud ja naabrid – see on lihtne ja siiras viis tähistada koosolemist. Koht lauas tuleb kindlasti ette broneerida, selleks vaata täpsemat info sündmuse kodulehelt vallapaev.weebly.com.

Kell 21 süttib muinastulede öö lõke, ühendades end sajanditevanuse traditsiooniga – saadame tuledega tervitusi üle mere ja tähistame koos valgust ja kogukonnatunnet.

Kell 21.30 astub lavale armastatud ansambel Curly Strings, kelle muusika toob südamesse soojust ja viib jalad tantsule. Öhtu lõpetab DJ, kes hoiab meeleolu üleval kuni viimaste tantsusammudeni.

Tasuta bussid toovad kohale!

Et kõigil oleks võimalik osa saada valla päevast, sõidavad sündmusele kolm erinevat bussiringi, mis läbivad meie suure valla eri

paiku. Iga ring toimub kaks korda päevas – nii et kohale saab nii päevasele kui öhtusele osale. Busside sõitu on kaasrahasitanud Euroopa Liit.

Bussigraafiku ja peatused leiad sündmuse kodulehelt: vallapaev.weebly.com.

- Ring nr 1 Madise-Paldiski-Kloogaranna-Paldiski-Madise
- Ring nr 2 Vasalemma-Rummu-Padise-Kloogaranna-Padise-Rummu-Vasalemma
- Ring nr 3 Keila-Joa - Laulasmaa-Kloogaranna-Laulasmaa-Keila-Joa

Lääne-Harju valla päev ei ole pelgalt üks sündmus – see on meie oma lugu, mida kirjutame koos. Tule, naudi, osale – just Sina teed sellest päevast selle, mida kõik hiljem mäletavad.

Täpsem kava ja info:

- vallapaev.weebly.com/
- loode-estli.toit.ee
- [facebook.com](https://www.facebook.com/) •

AGE VIIMSALU

Lääne-Harju valla päeva laat.

Lääne-Harju valla päeva pika laua piknik.
FOTOD: SILVIA INGRID KUKK

22. augustil „Pärtlipäeva pärlid“

„Pärtlipäeva pärlid“ suvelõpu festival on pühendatud KutiMuti noortelaagri 30. tegutsemisaastale ning toimub Laulasmaal KutiMuti noortelaagri territooriumil.

Kell 18 on vabalava kontsert, kus üles

astuvad noored andekad lauljad, muusikud, bändid, tantsijad.

Kell 20 algab noorte teatrietendus „RÕÕMUDE PIDU“. Lavastaja Lauren Grinberg, Ugala teater.

Etenduse lõppedes muusikaline *show*.

Festivali alal töötab kohvik ning sissepääs on kõigile tasuta!

Facebookis: PartlipaevaParlid •

Padise kloostri toimetused

Suvi on täies hoos ja nõnda on ka kloostriperel käed tegemisi täis. Lisaks välis- ja siseturistide teenindamisele on juba toimunud ja toimumas ka mitmeid eriuutusi.

Etendus „Taani printsi vaim“

Hooaja algul toimusid Ajateatri esimesed viis Indrek Hargla etendust „Taani printsi vaim“. Augusti on planeeritud järgmised kuus. Näidend on saanud positiivse tagasiside nii publikult kui kriitikutelt. Veel on saadaval üksikud piletid Piletilevis ja Fientas. Vt täpsemalt veel www.ajateater.ee.

„Põhjala ballaadid“ Padise kloostri müüride vahel

28. augustil kell 20 on Padise kloostri müüride vahele planeeritud Villu Veski kontsert „Põhjala ballaadid“. Padise kloostri iidsed

kivimüürid täituvad põhjamaise muusika karguse ja müütide muistilise kõlaga. Kontserdil põimuvad unustusse vajunud lood ja põhjamaised saagad.

Laval kohtuvad Fääri ja Taani juurtega lauljatar Katrina Petersen, Taani kitarrist Andreas Christiansen Ugorskij ning meie enda armastatud muusikud – klahvpillimängija Raun Juurikas ja saksofonist Villu Veski.

Kavas kõlavad iidsete aegade ballaadid Rootsist, Taanist, Norrast, Islandilt ja Fääri saartelt, aga ka Eestimaa enda lood – kõik see, mis paneb mõtlema ajavoolule, müütidele ja inimese olemusele.

Erilise ürgse hingamise lisavad õhtule Arno Kalbus & Šatro Drum Orchestra, kelle trummide vägi viib kuulaja otse põhjamaise rituaali keskele. Piletid Fientas ja Piletilevis.

Koolidele ja lasteaedadele

Koolidele ning lasteaedadele anname teada, et uueks õppeaastaks sai Padise klooster keskkonnahariduskeskuseks haridusprogrammide läbiviimiseks keskkonnainvesteeringute keskuselt rahastuse taotlusele positiivse otsuse, mis tähendab, et saame pakkuda toetuse ulatuses haridusprogramme soovijale tasuta. Soovijal tuleb organiseerida endal transport Padisele.

Täpsemaks infoks ja programmide broneerimiseks palume ühendust võtta haridus@padise.ee.

Septembris on tulekul muinsuskaitsepäev, mille kirjeldavaks pealkirjaks on sel aastal „Aken minevikku, uks tulevikku“. Fookuses on sel aastal arhitektuur.

Jälgi infot meil toimuvate sündmuste kohta www.padise.ee •

KADI TREPP

28. augustil algab taas vanemlusprogramm „Imelised aastad“

Lääne-Harju valla lapsevanematele mõeldud 2-tunnine koolitus toimub neljapäeva õhtuti algusega kell 18 Paldiskis lasteaias Naerulind kokku 16 korral.

Programmi oodatakse osalema 2–8-aastaste laste vanemaid, kelle lastel esineb mõningaid käitumisprobleeme. Nt kohatine agressiivne käitumine, ilmingud käitumisest, mis võivad viidata hüperaktiivsusele, hajutatud tähelepanuvõime, valetamine, sõnakuulmatus jne.

Grupis osaleb kuni 14 lapsevanemat, ühest perest eelistatavalt nii ema kui isa, aga osaleda võivad ka lapse vanavanemad või teised temaga igapäevaselt tegelevad täiskasvanud.

Et koolitusel saaks osaleda kogu pere, korraldatakse koolitusega sama-

des ruumides lastehoid ning kõikidele osalejatele sh lastele, pakutakse kerget õhtusööki.

Koolitusprogrammi „Imelised aastad“ eesmärgiks on aidata vanematel ennetada laste käitumis- ja arenguprobleeme ning omandada vajalikke vanemlikke oskusi. Tegemist on tõendus põhise vanemlusprogrammiga, mis tähendab, et koolituste mõju on teadusuuringutega tõestatud.

Koolitusprogrammi viivad läbi vastava väljaõppe saanud grupijuhid Merit Lilleleht ja Elmet Puhm.

Osalejatele on koolitus on tasuta!

Hea lapsevanem! Kui Sa tunned, et ülal-

pool kirjeldatu pakkus Sulle huvi ning Sa oled valmis panustama enda ja oma lapse kooskasvamisse, siis võta koolitusele registreerumiseks või lisainfo saamiseks ühendust:

- Merit Lilleleht, merit.lilleleht@gmail.com, tel 522 2807.
- Lada Raja, lada.raja@laaneharju.ee, tel 677 6933.

Registreerumine kuni 14.08.2025 või kuni kohtade täitumiseni.

Registreerumisel andke kindlasti teada, mitu last ja mis vanuses koolituse ajal lapsehoidu vajavad. Hoidu võetakse lapsi alates 2. eluaastast. •

Ära kiusa ja ole tore – Laulasmaa kool hankis Euroopas uusi teadmisi

Mis on tolerantsus? Miks mõned inimesed kiusamist lihtsalt pealt vaatavad? Miks kiusaja kiusab? Ja kuidas saaks koolis kiusamist vähemaks? Nende küsimustega tegelesid Laulasmaa kooli õpetajad ja õpilased lõppenud õppeaastal Erasmus+ projekti raames „Tolerantsuse arendamine ja kiusamisenetus Laulasmaa koolis“ (2024-1-EE01-KA122-SCH-000228172).

Koolitustel Palermos, Tenerifel ja Barcelonas õppisid kooli töötajad erinevaid mänge ja harjutusi, mida jagati hiljem ainetundides ja koostöötundides õpilastega. Põhifookus oli mängudel ja lugudel, mille õppimine aitab olukordi näha erinevast perspektiivist. Näiteks kujunes koolis populaarseks Palermos õpitud mäng „Kurb armastuslugu“, mis aitab analüüsida ja mõtiskleda keerukat situatsiooni erinevate tegelaste vaatenurgast ning mõista nende käitumiste tagamaid ehk harjutada oskust end teise inimese kingadesse panna.

Projekti tähtsündmuseks oli Laulasmaa kooli kaheksa õpilasega grupi reis külla Sloveenia koolile Velenje linna. Sloveenia koolis jagati tolerantsuse teemalisi teadmisi ning

õpiti sloveenia õpetajatelt ja noortelt vastu nende omasid. Eesti õpilasi puudutas eriti Sloveenia koolis õpitud mäng, kus pidi joonistama inimese pildi paberile ja talle halbu sõnu ütleva, ja iga kord halbu sõnu öeldes kortsutati paberit järjest rohkem. Seejärel pidi aga inimese ees vabandama ja ütleva häid sõnu ja paberi uuesti lahti tegema. Mitmed Laulasmaa õpilased leidsid, et mäng pani neid mõtlema sellele, kuidas paberist ei saa „kortse välja siluda“ – samamoodi võivad halvad sõnad ja teod jätta teise inimese sisse jälje, isegi kui hiljem püütakse seda heastada.

Projekti lõpus toimusid 6. ja 7. klassi õpilastele tolerantsuse teemalised õpitoad „Minu vastutus“ hariduspedagoogi Pille Murriku poolt, kus koolituste käigus vaadati katkendeid prantsuse mängufilmist „Hinga“, mis avab ausalt ja emotsionaalselt noortevahelisi suhteid ning kiusamise teemat. Filmilõikude vahel arutleti nähtud olukordade üle ning teadvustada igapähe isiklikku vastutust olukorras, kus toimub kiusamine.

Mitmed õpilased tõdesid toimunud Erasmus+ projekti käigus, et said tutta-

vast teemast uusi vaatenurki. Mõni taipas, et ka vaikne pealtvaatamine võib anda kiusajale julgust juurde. Teine mõistis, et kiusaja tegude taga võib peituda hoopis ebakindlus, kadetus või vajadus tähelepanu järele. Õpilaste tagasisides öeldi projektis õpitu kohta järgnevat: „Ma sain teada, et kiusamine pole ilus, sest kiusamine ei meeldi kellelegi“; „Sain teada kuidas käituda, kui keegi kiusab ja mis on tolerantsus. Kõik on erinevad. Ole lahke.“; „Ma sain teada, et inimene võib võtta ühte lauset väga südamesse ja see võib viia enesetapuni. Sain ka teada, et ühekordne naermine inimese üle võib juba talle halb olla.“; „Kiusamist ei tohi sallida. Kui näed, et kedagi kiustakse, aga ei julge sekkuda, siis lihtsalt ütle täiskasvanule. Ja alati ütle inimestele hästi.“

Lõppeva Erasmus+ projekti eesmärk on luua koolikeskkond, kus igaüks tunneb end väärtustatuna ja turvaliselt – projekti jooksul saadud teadmiste rakendamist jätkatakse Laulasmaa koolis ka uuel õppeaastal. •

INGA EELMÄE
projektijuht

Laulasmaa kooli õpilased ja õpetajad Sloveenia koolis koos kohalike õpilastega.

FOTO: PETRA STRANCAR

Vasalemma pensionäride suveprojekt

Tänavu õnnestus meil Lääne-Harju Koostöökogu meetmest ESF+ „Sotsiaalselt kaasatud elanikkond“ saada toetus toredale suvisele ettevõtmisele.

Nimelt selgus, et ligi kolmandik Vasalemma pensionäride ühenduse liikmetest on nutitelefoni ja sülearvutit kasutades ebakindlad ja vajavad rahulikku individuaalset abi ja tuge. Leidsime suurepärase digiõpetaja Karmo Kleini, kes vastas igati ootustele ning juunis igale soovijale planeeritud kaks tundi nädalase vahega möödusid kui linnulennul. Kõik osalejad jäid väga rahule.

Põltsamaale sõitsime juunikuus. Giidituuril lossis ja muuseumis saime Põltsamaa ajaloo teada palju huvitavat. Hakkajamad ronisid ka seitsmekorruselise lossitorni tippu, kust avanes vaade kogu linnale. Lossihoovis oli võimalik külastada meistrikodasid. Lõunatäime restoranis Oberpahlen, kus degusteerisime kolme Põltsamaa kuulsat veini. (Neid muuseas enam ei toodeta, nii oli see pea viimane võimalus!) Seejärel külastasime Meemeistri-

FOTO: MARJU ALGVERE

te talu, kus pererahvas tutvustas talu põnevat loomislugu prügimäest moodsaks meetaluks ning pakkus maitsemiseks ja kaasa ostmiseks üle kahekümne variandi erilisandiga mett. Lõpuks tutvusime Põltsamaa linna ja ümbruse vaatamisväärsustega: Sõpruse park, Uue-Põltsamaa mõis ja Kirikumägi, Võisiku mõis ja Kunderussaare kalmistu (Jaan Krossi romaani

„Keisri hull“ tegevuspaigad), Aleksandrikool ja Kamari WPark paisjärvel ning palju muud.

Augustikuus ootab meid aga ees tore ring sõit Saue vallas: kohtumised Saue valla tegeusate pensionäride ja ettevõtlike inimestega ning tähelepanuväärsed uued ja vanad ehitised. •

MARJU ALGVERE

Lääne-Harju muusika- ja kunstide kooli suvised tegemised

Juuniku alguses, kui enamus õpilastel olid mõtted juba suvevaheajal, said meie kooli kunstiosakonna õpilased võimaluse osaleda kunstilaagris, mille korraldasid Kloogal meie kunstiõpetajad Karin Treufeldt ja Jekaterina Trei. Kolm põnevat päeva möödusid kiiresti – lapsed joonistasid, maalisisid, maiustasid ja arutasid kunsti üle.

Lääne-Harju valla muusikakoolide suvi oli täis tegutsemist ja põnevaid muusikalisi elamusi. Rivitrummarid harjutasid Riina Rüütelmaa juhendamisel, et olla valmis 4.–6. juulil toimunud suureks laulupeoks. Viiuliõpilased täiendasid oma oskusi Värskas toimunud viiuldajate suvekoolis koos õpetaja Olga Kudajevaga. Juulis said meie kooli puhkpilli- ja löökpilliõpetajad ning õpilased väärt kogemuse, osaledes Eesti dirigentide akadeemia puhkpilliorkestri tegevuses. Augustis ootab puhkpilliõpilasi ees Hiiu maal toimuv puhkpillilaager, kus juhendajateks on Valdo Rüütelmaa ja Tanel Koho.

Mitmed õpetajad tegelesid enne suvepuhkust nobedasti pakkimisega, sest kolisime Paldiskis Lääne-Harju muusika- ja kunstide kooli Peetri 26 aadressile, kus alates septembrist hakkavad toimuma kõik Paldiski õppekoha muusikaosakonna tunnid. Soovist, et huvilised ikka Lääne-Harju muusika- ja kunstide kooli Paldiski õppekoha üles leiaksid, paigaldasime ka kooli logoga plafooni Peetri 26 aadressile. Siinkohal saab märkida, et vastuvõtukatsete tulemusel on Lääne-Harju muusika- ja kunstide kooli tulevaks õppeaastaks vastu võetud 14 õpilast üle kogu Lääne-Harju valla. Kõige rohkem soovijaid oli Risti kooli viiuli erialale. 2025/26 õppeaasta avaaktus on teisipäeval, 2. septembril kl 18 Paldiskis, Peetri 26.

Seniks soovin kõigile toredat suve ja mõnusat puhkust! •

RIINA RÜÜTELMAA

Lääne-Harju muusika- ja kunstide kooli direktori kohusetäitja

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kool ootab täiskasvanuid hääleseade ja laulutundidesse.

- Kuutasu 80 eurot (4 tundi).
- Kuutasu 150 eurot (8 tundi).

Õpetaja Kaarel Kõllo.
Kontakt: kaarel.kollo@scandwind.eu

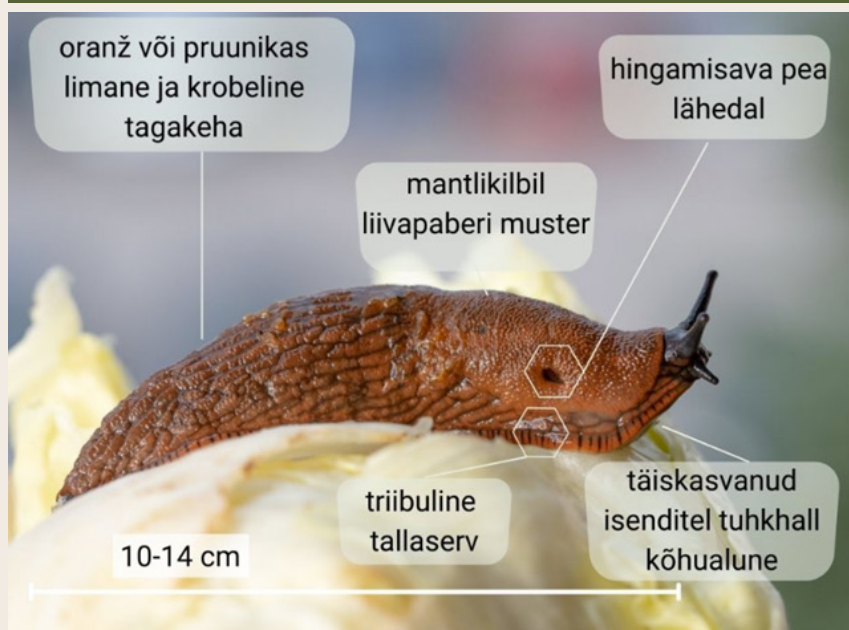
Circular logo with the text 'LÄÄNE-HARJU MUUSIKA- JA KUNSTIDE KOOL' around the perimeter and a central emblem featuring musical instruments and a sun.

A close-up photograph of a woman with long, wavy purple hair wearing large orange headphones and singing into a professional silver microphone. She is holding a music book.

Hea kinnistu omanik ja aiapidaja!

Viimastel aastatel on aiapidajaid kimbutama hakanud võõrnälkjad – Hispaania teetigu ja mustpeanälkjas. Enamasti toome võõrnälkjad oma aedadesse potimulla või taime ümber oleva mullapalliga, kus võivad peituda nii täiskasvanud isendid kui ka munad. Piisab vaid paarist isendist või munakogumist, et liik saaks aias paljunema hakata. Nälkjate arvukusele aitavad kaasa ka niiske ja soe kevad-suvi ning pehmed talved. Selleks, et nad Sinu aeda ei satuks, tasub tegutseda ennetavalt. Kui kutsumata külalised on juba aeda jõudnud, tuleks nende ohjamisega tegeleda järjepidevalt ja koostöös kogukonnaga.

Hispaania teetigu

VÕÕRLIIK: HISPAANIA TEETIGU

Hispaania teetigul puudub koda ja ta on tavalistest kohalikest liikidest oluliselt kogukam. Foto: Maris Sepp

Tunnused:

- Hispaania teetigu on silmapaistvalt suur nälkjas – täiskasvanud looma kehapikkus on väljasirutatuna 7–15 cm.
- Tal puudub koda.
- Keha värvus võib olla väga varieeruv alates tumepruunist punakate, oranži, kollakate ja beežide toonideni. Noortel loomadel esineb sageli mõlemal keha küljel taustavärvist pisut tumedam pikitriip. Keha kattev lima on oranžikaskollane.
- Iseloomulik on tallaserva ere värvus, kus on selgelt näha tumedamad vaod (triibud). Pea värvus on enamasti keha omast tumedam.
- Hingamisava asub mantlikilbi eesosas.
- Valkjad umbes 3 mm läbimõõduga munad munetakse 20–30 (40) kaupa kõdukihi alla, kompostihunnikusse, varjulistesse niisketesse kohtadesse. Munadest kooruvad noored nälkjad 3,5–5 nädala pärast ja suguküpsuse saavutavad juba 6 nädala pärast (on võimelised munema). Üks isend võib muneda kuni 400 muna.

Mustpeanälkjas

VÕÕRLIIK: MUSTPEANÄLKJAS

Infolehe koostamisel on kasutatud Keskkonnaameti materjale ja fotosid

Tunnused:

- Mustpeanälkja täiskasvanud isendid on väikesed kuni keskmisekasvulised nälkjad, täiesti väljasirutatuna (3,5) 4,5–5,5 (6,2) cm.
- Tal puudub koda.
- Kehavärvus hele, valkjashall, hingamisava serv on põhivärvusest kahvatum.
- Iseloomuliku tunnusena on pealtvaates pea ning tundlad sügavmustad kuni sinkjasmustad.
- Mantlikilbi tagaserv on enamikul isenditest hele hallikaskollane kuni hallikasvalge ja eristub tumedamast esiosast ja tagakehast.
- Lima värvitu, vesine.

Koristasime projekti raames Meremõisa rand

Lääne-Harju vallavalitsus käis 10. juulil Meremõisas rannas koristamas – nii enda, kogukonna kui ka Euroopa teaduse nimel!

Tallinna tehnikatülikooli Tartu kolledž osaleb Euroopa Horisondi programmist rahastatavas teadus-arendusprojektis, mis uurib rannikualade ökosüsteeme.

Pro-Coast (*empowering communities to drive proactive change for coastal biodiversity and ecosystem services*) on Euroopa Liidu poolt rahastatud 36-kuuline projekt, mille eesmärk on tugevdada kohalike kogukondade rolli rannikualade bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste taastamisel ja kaitsmisel.

Projektis osaleb 20 partnerorganisatsiooni 14 Euroopa riigist, sealhulgas teadlased, vabaühendused ja poliitikakujundajad ning kohalikud omavalitsused.

Projekt hõlmab üheksat testala eri Euroopa rannikupiirkondades, sealhulgas Eestis, Mal-

tal, Itaalias ja mujal. Koostöös kohalike elanikega luuakse tööriistakastid, mis aitavad kaitseda elurikkust ja viia ellu keskkonnaalgatusi.

Üks testaladest asub Lääne-Harju vallas Kloogaranna–Laulasmaa rannikupiirkonnas, mistõttu käisimegi just Meremõisa rannas tegutsemas.

Rannikutalgutega kogusime rannikuäärset prügi kahe prügimajaka püstitamiseks. Nii osalesime kahes projektis: lisaks eelpoolnimetatud PRO-Coast projektile ka Harju kalandusühingu kalandus ja meretraditsioonide edendamine „Paldiski päev – meretuulte rütmis“.

Lisainfo projekti kohta: Pro-Coast projekt, Eesti projektijuht Kaire Luuk, kaire.luuk@taltech.ee. •

TOIMETUS

Külalised sõpruslinnast Altenholz

Lääne-Harju vallas käis visiidil meie Saksamaal asuva sõpruslinna Altenholzi delegatsioon. Seekordse visiidi eripäraks oli, et koos kohaliku omavalitsuse ja laulukoori liikmetega olid kaasas ka Altenholzi noored. Nende jaoks oli Laulasmaa kool koos kohalike noortega kokku pannud eraldi noorte programmi.

Täiskasvanutele tegid vallavanem Jaanus Saat ning keskkonna- ja ehitusosakonna juhataja Kerli Lambing Lääne-Harju valda tutvustavad ettekanded, Rummul roniti tuhamäe otsa ning käidi ekskursioonil endises Murru vanglas. Külaliste emotsioonid olid seinast seina, sest neile tundus uskumatu millistes tingimustes sealsed elanikud na-

pilt 11 aastat tagasi elasid. Samas pani see meie külalised mõtlema kui luksuslikes tingimustes elavad praegused vangid nende kodumaal.

Käisime koos Tallinnas vaatamas tantsupeo etendust. Tegelikult oligi visiit ajastatud justnimelt laulu- ja tantsupeo järgi. Seetõttu võtsime rongkäigule kaasa Lääne-Harju valla silti kandma Altenholzi linnapea Mike Buchau ja ettevõtlusega tegeleva Michel Heppi. Paldiski segakoor võttis enda hoole alla Altenholzi laulukoori liikmed. Ülejäänud delegatsioon nautis rongkäiku ja pidu üldalalt ühiselt Paldiski kooriga. Pidusid jättis külalistele kustumatud muljed ja süvendas nende huvi meie kultuuritraditsioonide vastu – mitmed kinnitasid, et plaanivad kind-

lasti Eestisse tagasi tulla.

Altenholz on ligikaudu 10 000 elanikuga omavalitsus Kieli kanali ja Läänemere läheduses, tuntud oma looduskauni elukeskkonna poolest. Huvitava kokkusattumusena on nii meie vallavanem kui ka Altenholzi linnapea ühiskondlikult aktiivsed, kui meie vallavanem on abipolitseinik, siis Altenholzi linnapea on vabatahtlik päästja.

Paldiski ja Altenholzi sõprusuhted algasid juba aastal 2006 ning viimastel aastatel on suhtlemine uuesti aktiveerunud. Sõprusuhtete hoidmisele on kaasa aidanud kindlasti ka Paldiski segakoor ja Altenholzi koor. •

KADRI KURM
strateegiajuht

PILTUUDIS

Tänavu toimus kaheksandat korda Ohtu küla lastelaager. Argo Asumets jagas esmalt lastele teadmisi separatööst ning hiljem said kõik lapsed ise kätt proovida. Valmisid nii meenemündid kui raudnaelad. Ürituste sarja rahastab Lääne-Harju Koostöökogu LEADER elukeskkonna meetmest. •

FOTO: KRISTA MAARO

KESKKONNAAMET

Keskkonnaamet teatab Aarnamäe II liivakarjääri keskkonnaluba taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu toimumisest.

AS TREV-2 Grupp taotleb ehitusliiva kaevandamiseks keskkonnaluba. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on ehitusliiva kaevandamine taotletavas Aarnamäe II liivakarjääris, mis asub Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Tuulna küla, Kloogaranna küla ja Klooga aleviku territooriumitel riigimandisse kuuluvatel katastriüksustel: Keila metskond 45 (katastritunnus 29501:007:0212), Keila metskond 44 (29501:007:0211) ja Keila metskond 346 (29501:001:0532). Riigivara valitsejaks on Kliimaministeerium ning volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindala on 57,60 ha, sh mäeeraldise pindala 52,37 ha, mis ruumiliselt paiknevad kolmel lahustükil. Ehitusliiva taotletav kaevandav varu on 1864 tuh m³, millest veealune 1779 tuh m³. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks.

Arendaja on AS TREV-2 Grupp, kontaktisik Eike Simmer, tel 5388 6533, e-post: eike.simmer@trev2.ee.

Otsustaja (keskkonnaluba andja) on Keskkonnaamet (aadress Roheline 64, Pärnu), kontaktisik Egle Smith (KMH küsimused, telefon 5697 0213) ja Jürgen Ojangu (keskkonnaluba küsimused, telefon 5863 5940), e-post info@keskkonnaamet.ee.

Keskkonnamõju hindaja (ekspert) on Maves OÜ, juhtekspert Tuuli Vreimann, tel 5198 7605, e-post: tuuli@maves.ee.

KMH programmiga on võimalik tutvuda avalikul väljapanekul 28.07.-27.08.2025 (k.a) keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS aadressil <https://kotkas.envir.ee> (avalehel valida „KMH avalik väljapanek“), paberversiooniga saab samal ajal tutvuda Lääne-Harju vallavalitsuses (Rae 38, Paldiski) ning Lääne-Harju kultuurikeskuse Klooga majas (Aedlinna tee 3, Klooga alevik, 76703 Lääne-Harju vald).

Kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi KMH programmi kohta saab esitada kuni 27.08.2025 (k.a) otsustaja kontaktidel.

KMH programmi avalik arutelu toimub 09.09.2025 algusega kell 17.30 Lääne-Harju kultuurikeskuse Klooga majas (Aedlinna tee 3, Klooga alevik, 76703 Lääne-Harju vald).

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Lääne-Harju Koostöökogu LEADER meetme 2025.a. teine taotlusvoor!

2024-2027+ LEADER strateegiaperioodi 2025. a. rakenduskava alusel on avatud järgmised meetmed:

MEEDE 1 Elukeskkond (investeeringud) eelarve 135 949,00 eurot

MEEDE 3 Ettevõtlus (investeeringud), eelarve 292 169,04 eurot

Taotlusvoor on avatud 15.09 – 22.09.2025

Taotlusi saab esitada **e-pria** keskkonnas.

Taotlusvooru infotund **15.08.2025 algusega kell 16.00** veebis. Link saadetakse e-mailiga.

Registreerimine: www.vomentaga.ee/infotund

Lisainfo: Meetmejuht Marianne Adson, 5301 5752, marianne@vomentaga.ee

Taotlemise tingimused Lääne-Harju Koostöökogu kodulehel www.vomentaga.ee.

Muinsuskodu renoveerimine: tänapäevaste mugavuste lisamine ja madalamad ülalpidamiskulud ning EIS toetusvoor

Sügisel plaanitakse avada järgmine EIS toetusvoor korterelamute rekonstrueerimiseks. Seekord on erisuseks asjaolu, et toetust ei jagata kiirematele, vaid taotlusi rahuldatakse taotlemisperioodi järel kindlate kriteeriumite alusel moodustatava pingerea alusel. Täpsed tingimused avaldatakse EISi kodulehel vastava määruse kehtestamise järel.

Korterelamute rekonstrueerimise toetuse baasmäär on 30%. Kortermajad, kus on alla 18 korteri saaksid toetust taotleda abikõlblikest kuludest kuni 40% ulatuses. Muinsuskaitsealadel (v.a Tallinn, Tartu, Rebala ja Valga) asuvatele hoonetele ja kõikidele mälestistele on ette nähtud toetusmäär kuni 70%, olenevalt hoone asukohast. Peatselt algavatel korteriühistute üldkoosolekutel tasub seega hoone rekonstrueerimist kindlasti arutada.

Muinsuskodude renoveerimise põhitõed

Muinsuskaitsealustest korterelamutest paikneb suurem osa vanalinnade muinsuskaitsealadel. Enamik omanikke seab oma vanas (kaitsealuses) majas paiknevat renoveerimata korterit uuendades kaks peamist eesmärki: tänapäevaste mugavuste lisamine ja madalamad ülalpidamiskulud sh küttekulud.

Kahjuks moodustab vanema korterelamu tervikrenoveerimise kulust suure osa remondivõlast tingitud hoone tehnilise seisukorra parendamine: seinte veekahjustuste parandamine, katusekatte uuendamine veelekete vältimiseks, elektrisüsteemi, tarbevee- ja kanalisatsioonisüsteemi kaasajastamine jms tööd, mis tuleb teha ainuüksi selleks, et maja säiliks. Samuti esineb veel kortereid, kus puudub tänapäeva ootustele vastav pesuruum ja WC. Eelmainitud tööde teostamine märkimisväärselt energiatõhusust ei paranda ja seetõttu nendele töödele enamasti ka toetusi ei pakuta, kuid kinnisvara väärtust aitavad need kindlasti tõsta. Hoone küttekulud saab vähendada eelkõige välispiirete soojapidavuse tõstmisega (põrandad, seinad, (katus-)lagi, aknad ja välisüksed), küttesüsteemide ja/või soojusallika asendamisega ning soojustagastusega mehaanilise ventilatsioonisüsteemi paigaldamisega. Elektrikulu saab vähendada veel vanade valgustite asendamisega uute

FOTO: MARTIN SIPLANE, MUINSUSKAITSEAMET.EE

LED-tehnoloogial põhinevatega ja vanemate kodumasinatena asendamisega uuemate energiasäästlikumatega. Elektrikulu on võimalik vähendada ka elektrit päikesepaneelidega juurde tootes.

Siinkohal on paslik ümber lükata väärarvamus, et muinsuskodudes (muinsuskaitsealal paiknevad korterelamud ja mälestisest korterelamud) ei tohi enamikke eelmainitud töid teha. Olenevalt hoone arhitektuurist ja siiani säilinud hoone ehitusaegsetest kultuuriväärtuslikest detailidest tuleb ette piiranguid välisseinte lisasoojustamisele ning heas korras algupäraste akende asendamisele. Kultuuriväärtusliku hoone seinte ja muude välispiirete lisasoojustamist tuleb teha viisil, mis võimaldab alles hoida hoone väärtuslikud detailid (karniisid, krohvidekoor, puitpits, piirdeliistud, algne voodrilaudis, väärtuslikud välisüksed ja aknad) ning tagab hoone välisilme proportsioonide taastamise. Vältida tuleb kultuuriväärtuslike detailide ja viimistluskihtide hävitamist või kahjustamist ning kindlasti on eelistatud nende eksponeerimine nende algsel kohal.

Ka arvamus, et midagi hoone välismuudatust või korterite plaanilahendust muuta ei tohi, on eksitav. Sageli on kortermajade okupatsiooniperioodil suuremal või vähemal määral ringi ehitatud muutes hoone välisilmet või rikkudes hoone kandekonstruktsiooni. Okupatsiooniperioodil tehtud remonttööd ja ümberehitused on väga sageli kehva kvaliteediga ja tuleb hea tulemuse saavutamiseks uuesti ümber teha. Aga ka iseseisvuse taastamisperioodi alguses oli sageli esime-

seks kiireks remondiks pragudega, kõverate või kahjustunud seinte peitmine uue sirge kipsviimistluse taha. Selliste hilisemate kihistuste eemaldamine on sageli mõistlik, kuid sellega kaasneb ka seni peidus olnud kahjustuste korrektne parandamine. Hoone muutmine eemaldades hilisemaid väheväärtuslikke kihistusi ja taastades hoone algseid dokumenteeritud ehitusdetalle on enamasti soovitud ja mõjub positiivselt ka muinsuskodu kui kinnisvara väärtusele.

Muinsuskodude omanike renoveerimisteekonna lihtsustamiseks on käimas teadusarendusprogramm LIFE heritageHOME, mille fookuses on muinsuskaitsealuste eluhoonete energiatõhususe parandamine. Üheks esimestest tulemustest on muinsuskodu renoveerimise teekonna kaart, mis toob välja kõik renoveerimisprotsessi etapid koos eesmärkide, seotud osapoolte, riskide ja viidetega erinevatele nõuetele. Teekaart on esitatud mitmel alternatiivsel kujul: trükitav infolehtede komplekt, teekonna terviskeem veebis vaatamiseks või trükkimiseks ja teekaart sammudega veebis tutvumiseks. Teekaardil on välja toodud eelkõige erinevad tegevused alates otsusest renoveerida hakata kuni maja hoolduseni peale renoveerimist. Senised renoveerimislahendused ehk joonised erinevate hooneosade tehniliselt ja arhitektuuriselt sobivaks renoveerimiseks on leitavad muinsuskaitseameti näidissõlmede ja hooneosade näidislahenduste hulgast. •

ÜLLAR ALEV

muinsuskaitseameti insener-nõunik

Lääne-Harju vallavalitsuse teated

Lääne-Harju Vallavolikogu on vastu võtnud 17.06.2025 otsusega nr 48 Lääne-Harju vallas Paldiski linnas Tallinna mnt 7, Tallinna mnt 9, Pallase haljasala 6, Tallinna mnt 11, Tallinna mnt 17, Tallinna mnt 21, Tallinna mnt 23, Vanatalu, Ida tn L1 katastriüksuste ja lähiala detailplaneeringu, planeeringualal 95,78 ha.

Lääne-Harju Vallavolikogu 31.01.2023 otsusega nr 1 „Detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise“ algatati detailplaneering Paldiski linnas Tallinna mnt 7, Tallinna mnt 9, Pallase haljasala 6, Tallinna mnt 11, Tallinna mnt 17, Tallinna mnt 21, Tallinna mnt 23, Vanatalu, Ida tn L1 katastriüksustel ja lähialal pindalaga 92,15 ha.

Planeeritav ala asub Paldiski linnas Tallinn - Paldiski maantee (teeregistri nr 8) ja Leetse tee (teeregistri nr 5800008) ristmiku vahetus naabruses. Planeeritav ala piirneb põhjas Lilleaia tänav L1 (katastritunnus 43101:001:1735), Päevalille tänav lõik 2 (katastritunnus 58001:005:0198) ja Mooniõie tänav (katastritunnus 58001:005:0401) transpordimaadega, Pallase haljasala 8 (katastritunnus 58001:005:0242) sihtotstarbete maaga, Rägastiku (katastritunnus 43101:001:0762), Uustalu (katastritunnus 58001:005:0023), Loo (katastritunnus 58001:005:0024), Teeääre (katastritunnus 43101:001:0070) maatulundusmaadega, idas Leetse tee L2 (katastritunnus 43101:001:0451) ja Leetse tee (katastritunnus 43101:001:0450) transpordimaadega ning Vahtra (katastritunnus 58001:005:0056) maatulundusmaa ja Tallinna mnt 27 (katastritunnus 58001:005:0090) tootmismaaga, lõunas 8 Tallinn-Paldiski tee lõik 1 (katastritunnus 58001:005:0116) transpordimaaga ja läänes Tallinna mnt 5 (katastritunnus 58001:005:0011) ja Ida tn 1 (katastritunnus 43101:001:1732) tootmismaadega, Tallinna mnt 5a (katastritunnus 43101:001:1186) sihtotstarbete maaga ning Ida tänav (katastritunnus 43101:001:1733) transpordimaaga.

Planeeringuga moodustatakse kaks krunti. Krundil 1 on kavandatud ehitusõigus riigikaitse ehitiste ja rajatise ehitamiseks. Krundi summaarne ehitusõigus on 127 000 m², mis võimaldab kuni 100 ehitise maksimaalse kõrgusega kuni 20 m ja viie maa-pealse ning ühe maa-aluse korruse kavandamist. Krundil 1 on planeeritud lasketiir laskeharjutusteks väikesekaliibriliste tulirelvadega.

Krundile 2 on määratud ehitusõigus Paldiski Päästekomando hoonete rajamiseks ja rajatistele summaarse ehitisealuse pindalaga 8000 m² ja maksimaalse kõrgusega kuni 25 m. Sõjaväelinnaku krundi 1 veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse Paldiski linna veevarustuse ja kanalisatsioonivõrguga liitumisega. Krundil 2 veevarustus lahendatakse puurkaevuga. Suurema veetarbe korral rajatakse krundile 1 täiendav veevõtt puurkaevuga. Lisaks moodustatakse üks transpordimaa krunt juurdepääsu tee rajamiseks põhjapoolsele alale.

Krundile 1 on planeeritud põhjapoolisel haljasalal viibetiik sadevete vooluhulkade kogumiseks ja ärajuhtimiseks olemasoleva kraavi kaudu Pakri lahte.

Kuna planeeringuga kavandatud maakasutuse sihtotstarbe muutmine on ulatuslik, siis vastavalt planeerimiseseaduse § 142 lõike 1 punktile 1 on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Üldplaneeringu muutmine on põhjendatud, kuna luuakse eeldused kaaluka avaliku huvi täitmiseks.

Tallinna mnt 7, Tallinna mnt 9, Pallase haljasala 6, Tallinna mnt 11, Tallinna mnt 17, Tallinna mnt 21, Tallinna mnt 23, Vanatalu, Ida tn L1 katastriüksuste ja lähiala detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 21.07.2025–19.08.2025 Lääne-Harju Vallavalitsuses, aadressil Rae 38, Paldiski linn ja valla veebilehel.

Lääne-Harju Vallavalitsus on kehtestanud 01.07.2025 korraldusega nr 347 Lääne-Harju vallas Meremõisa külas Merihobu tee 16 katastriüksuse detailplaneeringu

Lääne-Harju Vallavalitsuse 19.11.2024 korraldusega nr 725 algatati detailplaneering Meremõisa külas Merihobu tee 16 (katastritunnus 29501:007:0949) katastriüksusel. Planeeringuala suurus on 3168 m². Planeeritav katastriüksus asub Keila Vallavalitsuse 03.11.2004 korraldusega nr 1164 kehtestatud Keila-Joa I ja Keila-Joa III puhkeala detailplaneeringu alal (Maa- ja Ruumiameti PlanID 477).

Merihobu tee 16 elamumaa piirneb põhjas ja läänes Puhkeala transpordimaa (katastritunnus 29501:007:0994) katastriüksusega, idas Hobu tee 10 (katastritunnus 29501:007:0987) tootmismaa ja Keila metskond 264 (katastritunnus 29501:007:1878) maatulundusmaa ning lõunas Merihobu tee 14 (katastritunnus 29501:007:0952) elamumaa katastriüksustega. Detailplaneering on üldplaneeringu kohane. Merihobu tee 16 krunt on hoonestamata. Krundile ulatuvad puurkaevu (registrikood PRK0000662) sanitaarkaitseala ja tehnoorkudest tingitud kitsendused.

Detailplaneeringuga muudeti varasemat hoonestusala. Elamumaa krundile on planeeritud summaarne ehitusõigus 316 m² ühele põhihoonele ja ühele abihoonele. Põhihoone maksimaalne kõrgus on 10 m ja abihoonel 5 m. Veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud liitumisega kohaliku võrguga. Elektri liitumiskilp on olemasolev.

Detailplaneeringul puudub oluline majanduslik, sotsiaalne ja mõju looduskeskkonnale.

Lääne-Harju Vallavalitsus on kehtestanud 01.07.2025 korraldusega nr 348 Lääne-Harju vallas Kersalu külas Kroonipõllu, Põllu, Lepiku rohumaa 1, Kruusaaugu rohumaa 7 maaüksuste ja lähiala detailplaneeringu

Lääne-Harju Vallavalitsuse 16.08.2022 korraldusega nr 860 algatati detailplaneering Kersalu külas Kroonipõllu (katastritunnus 29501:009:0450), Põllu (katastritunnus 29501:009:0363), Lepiku rohumaa 1 (katastritunnus 29501:009:0132), Kruusaaugu rohumaa 7 (katastritunnus 29501:009:0259) maaüksustel ja lähialal.

Planeeritav ala asub Kersalu külas Põllküla - Madise maantee vahetus naabruses Keila valla üldplaneeringu joonise 2A põhjal tiheasustuses väikeelamumaa juhtotstarbega alal. Planeeritava ala suurus koos lähialaga on 16,14 ha. Detailplaneering on üldplaneeringu kohane.

Planeeritav ala piirneb põhjas ja loodes Vanaranna tee 19 (katastritunnus 29501:009:0255) ja Vanaranna tee 15 (katastritunnus 29501:009:0091) maatulundusmaadega, kirdes Vanaranna tee 13 (katastritunnus 29501:009:0071) elamumaa ja Vanaranna tee 10 (katastritunnus 29501:009:0189) maatulundusmaaga, idas Toropi tee 11 (katastritunnus 43101:001:2080) maa-tulundusmaaga ning Toropi tee 9 (katastritunnus 43101:001:2079), Toropi tee

7 (katastritunnus 43101:001:2088), Toropi tee 5 (katastritunnus 43101:001:2081) ja Toropi tee 3 (katastritunnus 43101:001:2083) elamumaadega, kagus 11199 Põllküla-Madise tee (katastritunnus 29501:009:0293) transpordimaaga, lõunas Keila metskond 341 (katastritunnus 29501:001:0523) maatulundusmaaga, edelas Aaviku rohumaa 4 (katastritunnus 29501:009:0147) maatulundus-maaga, läänes Sepa põld 4 (katastritunnus 29501:009:0394) ja Aaviku rohumaa 3 (katastritunnus 29501:009:0146) maatulundusmaadega. Planeeringuala lõunaosas kulgeb metsäärne tee.

Detailplaneeringuga moodustatakse 37 elamumaa krunti. Igale krundile on planeeritud ehitusõigus kuni kolmele hoonele summaarse ehitisealuse pindalaga 400 m². Hoonete lubatud kõrgused on elamul 9 m ja abihoonel 6 m. Parkimine on lahen-

datud omal krundil. Veevarustus on lahendatud kahe puurkaevu toitega ja kanalisatsioon lokaalselt kogumismahutitega. Tulekustutuse veevarustuseks rajatakse tuletõrje veevõtumahutitega ja hüdrantidega varustatud veevõtukohad tootmismaa kruntidel pos 39 ja 40. Juurdepääsuks kruntidele Põllküla - Madise teelt moodustatakse transpordimaa krundid (41–44). Kruntide 36 ja 37 juurdepääs on ette nähtud Toropi detailplaneeringus Toropi tee (katastritunnus 43101:001:2082 transpordimaalt).

Detailplaneeringul on oluline majanduslik, sotsiaalne mõju. Mõju looduskeskonnale on väheoluline. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda Lääne-Harju valla veebilehel <https://laaneharju.ee/kehtestatud-detailplaneeringud>. •

Meremõisa külas Laulasmaa tee piirkonna detailplaneering

Lääne-Harju Vallavalitsus on algatanud 13.05.2025 korraldusega nr 258 detailplaneeringu Meremõisa külas Laulasmaa tee 49 (29501:001:0313), Laulasmaa tee 51 (29501:001:0314), Laulasmaa tee 53 (29501:001:0315), Laulasmaa tee 55 (29501:001:0316), Laulasmaa tee 56 (29501:001:0317), Laulasmaa tee 57 (29501:001:0318), Laulasmaa tee 58 (29501:001:0319), Laulasmaa tee 61 (29501:001:0324), Laulasmaa tee 59 (29501:001:0320), Laulasmaa tee 63 (29501:001:0326), Laulasmaa tee 61a (29501:001:0325), Laulasmaa tee L2 (29501:001:0327), Laulasmaa tee L3 (29501:001:0436), Laulasmaa tee 49a (29501:001:0435) katastriüksustel ja lähialal.

Planeeritav maa-ala paikneb Keila valla üldplaneeringu põhijoonisel tiheasustusalal, mis on detailplaneeringu koostamise kohustusega ala, väikeelamumaa juhtfunktsiooniga alal. Planeeringuala piirneb Saare tn 39 (29503:006:0010), Saare tn 37 (29503:006:0020), Saare tn 35 (29503:006:0030), Saare tn 33 (29503:006:0040), Saare tn 31 (29503:006:0050), Saare tn 29 (29503:006:0060), Saare tn 27 (29503:006:0070), Saare tn 25 (29503:006:0080), Saare tn 23 (29503:006:0090), Saare tn 21 (29503:006:0100), Saare tn 19 (29503:006:0110), Saare tn 17 (29503:006:0120), Saare tn 15 (29503:006:0130), Saare tn 13 (29503:006:0140), Saare tn 11 (29503:006:0150), Saare tn 9 (29503:006:0160), Vana-Sireli tn 17 // Salu üldmaa (29503:006:1070), Tooma vkt 19 (29503:007:0190), Tooma vkt 20 (29503:007:0200), Tooma üldmaa (29503:007:0430), Kotka vkt 35 (29503:011:0330), Jaaniku (29501:001:0434), Eva ringtee 1 // Eva ringtee (29503:029:0001), Eva ringtee 39 (29503:029:0300), Eva ringtee 41 (29503:029:0310), Eva ringtee 43 (29503:029:0320), Eva ringtee 45 (29503:029:0330), Eva ringtee 47 (29503:029:0340), Eva ringtee 49 (29503:029:0350), Eva ringtee 51 (29503:029:0360), Eva ringtee 53 (29503:029:0370) katastriüksustega. Planeeringuala suurus on ca 3,5 ha.

Planeeritaval alal kehtib „Rätsepa III maaüksuse ja osaliselt Tooma maaüksuse ja nende vahele jääva jätkuvalt riigimaa maaüksuse detailplaneering“, mis on kehtestatud Keila Vallavalitsuse 22.07.2014 korraldusega nr 524. Detailplaneeringu eesmärk oli maaüksuste jagamine ja moodustatud kruntide ehitusõiguse määramine. Detailplaneeringuga moodustati planeeringualal 9 elamumaa krunti ühepereelamute rajamiseks, 1 üldkasutatava maa, 1 tootmismaa (planeeritud puurkaevu tarbeks) ning 2 transpordimaa sihtotstarbega krunti. Detailplaneeringu kehtestamise järgselt on planeeritud kruntidest moodustatud katastriüksused.

Muid toiminguid planeeringu elluviimiseks tehtud ei ole, tehniline infrastruktuur on välja ehitamata.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on kehtiva detailplaneeringu osaline muutmine, millega soovitakse:

- võimaldada 2-korruseliste üksikelamute asemel rajada 1-korruselised paariselamud;
- muuta osaliselt kinnisasjade piire ning liita Laulasmaa tee 61 (üldkasutatav maa) ja Laulasmaa tee 61a (tootmismaa) elamumaa sihtotstarbega krundiks;
- liita Laulasmaa tee 49 (elamumaa) ja siilukujuline Laulasmaa tee 49a (elamumaa) üldkasutatava maa sihtotstarbega krundiks avalikult kasutatava mänguväljaku ehitamiseks.

Koostatav detailplaneering on kooskõlas kehtiva Keila valla üldplaneeringuga. Planeeringulahendus arvestab ka koostamisel olevas Lääne-Harju üldplaneeringus antud ehitustingimusi (nt krundi suurus ja hoonestuse iseloom), kuid muudab seda elamutüübiks määratud üksikelamu osas, nähes planeeringualale ette paariselamud. Olemasolevad krundi suurused (3000 m²) võimaldavad krundile rajada paariselamu ehk ühe eluhoone, kus ühe majapidamise tarbeks jääb hinnanguliselt 1500 m², mis on suurem kui koostamisel oleva üldplaneeringuga lubatud minimaalne lubatud krundi suurus.

Planeeritav ala asub Meremõisa külas, jäädes Laulasmaa küla piirile ning on funktsionaalselt Laulasmaa küla osa. Laulasmaa küla antud piirkond võeti algselt kasutusele aiandus- ja suvilakruntidega piirkonnana, kuid see on kasvavas tempos muutumas püasiasustusega elamualaks. Detailplaneeringu eskiislahenduse kohaselt kujuneb planeeritavate kruntide hoonestustihedus 0,13, mis jääb piirkonna seniste väärtuste 0,08–0,29 vahemikku. Seega ei suurenda planeering piirkonna keskmist hoonestustihedust.

Piirkonnas on olemas ühisveevärk ning ühiskanalisatsioon. Planeeringualal on hea ühendus Laulasmaa keskuses olevate teenustega (Laulasmaa kool, kauplused), mis jäävad ca 700 m kaugusele planeeritavast alast. Sama kaugusele jääb 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna tee, kus asub Laulasmaa bussipeatas. Bussiühendus on Tallinna, Keila ja Paldiskiga. 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna teega paralleelselt kulgeb Keila-Joa - Treppoja kergliiklustee.

Detailplaneering on üldplaneeringu kohane. Planeeringu ülesanded vastavalt planeerimiseseaduse § 126 lõike 1 punktidele 1–9 ja 11–13, 17. Detailplaneeringu algatamisel võimalike uuringute vajadus puudub. •

Lääne-Harju vallavalitsus teatab Lääne-Harju vallavolikogu 17.06.2025 otsusega nr 47 detailplaneeringu algatamisest Lääne-Harju vallas Laoküla külas Pekoluute kinnistul

Planeeritav ala piirneb põhjast Keila metskond 370 katastriüksusega (katastritunnus 29501:001:0516, sihtotstarve 100% maatulundusmaa), läänest Läänemerega, lõunast ja idast Paelöölase katastriüksusega (katastritunnus 43101:001:0879, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja kirdest Pekoranna katastriüksusega (katastritunnus 29501:009:0443, sihtotstarve 100% maatulundusmaa). Planeeringuala pindala on ca 3,83 ha, millele lisanduvad alad, mis on vajalik juurdepääsu lahendamiseks 11174 Paldiski-Padise tee kõrvalmaanteelt. Juurdepääs toimib mööda ajalooliselt väljakujunenud teed, mis läbib Puhkeranna tee 1 (era), Puhkeranna roheala (era), Purjemäe (riigi), Suurekivi tee (KOV), Suurekivi (era), Keila metskond 393 (riigi), Saare (era), Keila metskond 370 (riigi), Sarapuu rohumaa 2 (era) ja Pekoranna (era) maaüksuseid. Detailplaneeringu eesmärk on ehitusõiguse seadmine merelaagri pidamiseks minimaalses põhjendatud mahus, ehituskeeluvööndi vähendamine ja kinnistule avalikult teelt juurdepääsu tagamiseks olemasolevale teele servituutide seadmise vajaduse märkimine. Detailplaneering on kehtivat Keila valla üldplaneeringut muutev. Kehtiv üldplaneering ei näe ette ühiskondlike ehitiste maa ega puhkeotstarbelise maa kasutusotstarvet Pekoluute kinnistul. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lõike 1 punktid 1-4 sätestavad juhud, millal tuleb viia läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH). Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse muutmine detailplaneeringuga on sätestatud planeerimiseseaduse § 142 lõike 1 punkti 2 alusel. KeHJS § 33 lõike 2 alusel tuleb strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel anda eelhinnang ja kaaluda KSH-d, lähtudes KeHJS § 33 lõigetest 3, 4 ning 5 sätestatud kriteeriumitest ja § 33 lõike 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest. Lääne-Harju vallavalitsusele teadaolevast informatsioonist ja koostatud eelhindamisest lähtuvalt saab järeldada, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik. •

LÄÄNE-HARJU MUUSIKA- JA KUNSTIDE KOOLI 2025/26 ÕPPEAASTA AVAAKTUS

2. SEPTEMBRIL KELL 18:00
PALDISKI ÕPPEKOHA SAALIS
(PEETRI 26)
OLETE OODATUD!

SEPTEMBRIST ALUSTAB UUS

TEHNIKARING

LÄÄNE-HARJU NOORTELE OMANDAMAKS TEADMISI
HELI-, VALGUS- NING SHOWTEHNIKA VALDKONNAS

JUHENDAJA:
Karmo Tihane
karmotihane@gmail.com www.vihanetihane.ee

RINGIS OSALEMINE ON VAID EELREGISTREERIMISEGA AL.14A NOORTELE:
INFO JA REGISTREERUMINE KUNI 5.SEPTEMBER:
JUHATAJA@KULTUURIKESKUS.LAANEHARJU.EE

**TÜRNPU PARGIS
KONSTANTIN JAKOB TÜRNPU**
13.08.1865 - 16.04.1927.

**160. SÜNNIAASTAPÄEVALE PÜHENDATUD MÄLESTUSKONTSERT
ESINEB TMS TÜRNPU MEESKOOR**

AVATUD ON
POP-UP
KOHVIK

TASUTA!

11.AUGUST
2025
KELL 11:00

Valimisliit
#RESTART,
leia meid ja
jälgi meie
tegemisi

LaulasMaaOTT
OTSE TOOTJALT TARBIJALE

**IGAL REEDEL KELL 17-19
LAULASMAA KOOLI EES**

OLEN SINU KINNISVARA MÜÜGIPARTNER

Pikk kogemus, südamek teenindus
Kodu hinna määramine ja konsultatsioon TASUTA!

ELAR PALMISTE

☎ 5813 3306

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- ✓ Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- ✓ Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme

Küsi hinnapakkumist!

☎ 5550 9476

✉ info@katusehooldus.ee

🌐 katusehooldus.ee

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

LÄÄNE-HARJU
Liikumissari
2025

30.AUGUSTIL

Kloogaranna Liigub

**10 KM JA 5 KM DISTANTSID
+ YOMI LASTEJOOKSUD**

- 12:00 VÕISTLUSKESKUS AVATUD
- 12:30 LASTE SOOJENDUSVÕIMLEMINE
- 13:00 YOMI LASTEJOOKSUD
- 14:00 5 KM JA 10 KM START
- 15:30 AUTASUSTAMINE JA LOOSIAUHIINAD

LISAKS:

- LAAT 12:00
- KULTUURIPROGRAMM
- PIKA LAUA PIKNIK 19:00
- MUINASTULI 21:00
- CURLY STRINGS 21:30

LÄÄNE-HARJU VALD

Yomi

TIKI

Zincpot

Logo of the Estonian Republic

Logo of the European Union

Alesia Tsurbakova

Kinnisvaramaakler

Aitan müüa teie
korterit, maja, suvilat
või krunti!

Prospect
kinnisvarabüroo

☎ +372 5858 6801

✉ alesia@prospect.ee

TRIO PUNCTUM

KAIJA LUKAS (VIUL, VIOLA)
KIRILL OGORODNIKOV (KITARR)
MARI-LIIS VIND (FLOOT)

9. AUGUST
LAUPÄEV KELL 17:00

RISTI KIRIK
HARJU-RISTI

SISSEPÄAS TASUTA

✿ Risti kogudus

Logo of the Estonian Republic

REAKUULUTUSED

KORSTNAPÜHKIJA TEENUS.
Väljastan nõuetekohase akti.
korstnavanem@gmail.com
Tel 528 1968

EHITUSLIK INSENER-TEHNILINE PROJEKTEERIMINE JA NÕUSTAMINE
Koostan konstruktiivseid projekte, raporteid jms. Võin teid aidata ka ehitus- ja kasutuslubade taotlemisega.
kristjan.ekris@gmail.com. Tel 5646 5668

Eterniit ja profiiplekiga katuseetööd. Hoonete ja majade ehitus. Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja

trepikodade renoveerimine
mehitus@gmail.com, 5352 9476

Noor pere ostab kinnisvara Lääne-Harjus: suvila; maa-tulundusmaa jne.
Pakkuda võib igas seisus kõike! Tel 5855 5575

Seoses töömahu kasvuga võtame tööle:
1. **ÕMBLEJA** (universaalmasinale, eelneva töökogemusega)
2. **MEISTER-TEHNOLOOGI**
Saada CV protten@protten.ee. Lisainfo 5331 0767

Hekkide pügamine.
Tel 5302 8158

Mälestame head ja abivalmis kolleegi

MADLI NORKI

26.10.1966 – 2.07.2025

Sügav kaastunne lähedastele.

Endiste Keila ja Harju-maa metskondade töötajad ning RMK Piirsalu kontori rahvas

Südamlik kaastunne õpetaja Jane Salmile

KALLI ABIKAASA

kaotuse puhul.

Laulasmaa kooli
6. klassi õpilased ja lapsevanemad

*Jäi tühjaks Su tuba,
tuli minna Sul siit.
Aias siristab linnuke,
kurba lahkumise viit.*

Armas Mare!
Sügav kaastunne poja

RAIVO TÕNUS

kaotuse puhul.

Sõbrad Paldiskist

RISTI KOGUDUSE TEATED

Jumalateenistused Risti kirikus Harju-Ristil kuu
2. ja 4. pühapäeval:

P, 10. august kl 13 – jumalateenistus;
P, 24. august kl 13 – jumalateenistus.

Jumalateenistuste **OTSEÜLEKANDED** ja **SALVESTUSED** on leitavad FB/ristikirik ja koguduse kodulehel.
Jumalateenistustest on koos väikelastega võimalik osa saada ka kiriku käärkambris olevas **LASTETOAS**.

TEELISTE KIRIK – Risti kirik avatud suvekuudel T-P kl 12-18. Pääs kirikutorni ja võlvidele, avatud iseteenindav tornikohvik.

SUVINE LEERIKURSUS TÄISKASVANUTELE on äsja alanud. Kursusega liitumiseks palume võtta ühendust tel 5564 9256 või risti@eelk.ee.

RAAMATUKLUBI iga kuu 3. kolmapäeval, vt www.ristikirik.ee ja FB/ristikirik.

SÕBRA TUBA ehk taaskasutuskeskus Risti vanas koolimajas N 11-14 ja L 11-16 või kokkuleppel tel 5344 8571. Teise ringi riided, jalanõud jm.

Õp Annika Laats, tel 5564 9256, risti@eelk.ee
www.ristikirik.ee FB/ristikirik
Oled südamest teretunud!

MÜÜA

LIIV, KILLUSTIK, TÄITEPINNAS &

LEHOLAS VÄRSKELT
SÕELUTUD MULD

WWW.HKT.EE +372 5244 650

Küttepuude müük.
Saetud ja lõhutud.
Transport tasuta.
Tel 54840636
kutte@vestgrupp.ee

KONTEINERITE RENT & LAMMUTUSTÖÖD JÄÄTMETE VASTUVÕTT RUMMUL

WWW.PRUGIVEOD.EE +372 555 700 40

Õnnitleme!

Meie valda sündisid

HUGO TUISK
PAUL TURGAN
KARL SARMAN
LUKAS MARINOVSKI
VIKTOR USYK

LAURA-ELIISE JÕGISU
AURELIA SUDAK
LARA ELISE RAUKAS
ROBERT AVERITŠEV

